

[Niels Helveg Petersen.]

stemning skal afvikles, således at vi kan få et forløb, der ud fra alle demokratiske synspunkter er tilfredsstillende og korrekt.

Jeg vil sige til sidst, at der er i den offentlige diskussion, som nu går over landet om fællesmarkedet — og den diskussion er da heldigvis kommet i gang for alvor — mange steder en tendens til, at det hurtigt udvikler sig til en meget sort-hvid diskussion. Jeg tror ikke, det er særlig frugtbart. Den endelige afgørelse om Danmarks tilslutning til fællesmarkedet vil jo blive en besværlig afvejning af fordele og ulemper både på det politiske og det økonomiske område. Det endelige standpunkt kan ikke tages endnu; dertil er endnu for mange spørgsmål uafklarede.

Men det forekommer mig, at modstanderne af medlemskab har meget let ved at opstille nogle temmelig meningsløse skræmmebilleder, idet man postulerer, at et eventuelt medlemskab vil betyde en social forringelse af befolkningens vilkår, betyde kulturel ensretning, betyde politisk umyndiggørelse i forhold til højere magter. Der er jo ikke — og det synes jeg er en afgørende betragtning — i den hidtidige udvikling i fællesmarkedet noget som helst grundlag for den slags skræmmebilleder. Erfaringen fra udviklingen i fællesmarkedet viser netop ikke, at det fører til udviskning af sociale forskelle, økonomiske forskelle, kulturelle forskelle, og viser netop heller ikke, at det fører til en politisk uselvstændighed for de enkelte medlemsstater. Jeg er i hvert fald ude af stand til at se en udvikling i fællesmarkedet i den retning.

Lige så meningsløst er det selvfølgelig at skildre fællesmarkedet alt for rosenrødt. Jeg mener, at der også har været en tendens hertil til visse tider i den offentlige debat. Jeg tror ikke, at det bliver hverken det ene eller det andet yderpunkt for Danmark; jeg tror ikke, der bliver nogen særlig let vej for små nationer i dette europæiske samarbejde. Netop derfor er det nødvendigt, at de arbejder så tæt sammen som overhovedet muligt.

Den snævrere mulige nordiske kontakt i de kommende forhandlinger med fællesmarkedet er overordentlig vigtig. På det radikale venstres vegne vil jeg gerne udtrykke glæde over, at der er kommet et nordisk statsministermøde i stand i juni måned. Jeg

vil opfordre den danske regering til på sin side at gøre, hvad den kan for at bevare denne snævrere mulige kontakt, og udbygge den til de øvrige nordiske lande. Thi uanset de perspektiver, der er i den europæiske udvikling, så er der ingen europæisk løsning for Danmark, der er tilfredsstillende, hvis det ikke også er en nordisk løsning.

Aksel Larsen: I det halve år, der er forløbet, siden folketinget sidst drøftede Danmarks markedspolitik, er der sket en virkelig betydelig udvikling. Jeg tænker her på den måde, hvorpå man offentligt diskuterer Danmarks markedsmæssige placering, og navnlig den måde, hvorpå tilhængerne af De europæiske Fællesskaber søger at sælge tanken om Danmarks indlemmelse i Fællesskabet til befolkningen. Endnu i fjor havde det været muligt i meget høj grad at bibringe befolkningen den opfattelse, at De europæiske Fællesskaber, EC, som det hedder, såmænd bare var et fredsommeligt markedsområde, som Danmark af hensyn til sin økonomi og materielle velfærd absolut måtte tilslutte sig. Landbrugets muligheder for afsætning af mælk, smør, ost, flæsk og kød til skyhøje priser blev lovprist, og om industrien hed det, at den dog kun kunne have fordele af et markedsområde med 250 millioner — eller var det 300 millioner? — købebegærlige kunder.

At det såkaldte fællesmarked er de vesteuropæiske storkapitalistiske koncerners opfindelse, at der intet bevis er ført for, at de økonomiske fremskridt, der er noteret i de seks lande, ikke ville være blevet nået også uden fællesmarkedet, og at dette er tænkt, planlagt og opbygget som en ikke blot økonomisk, men i høj grad også politisk stats sammenslutning, det var vi omtrent ene om at fortælle befolkningen.

Men der er jo kommet nogle kendsgerninger frem, som man vanskeligt kan snakke sig uden om. Topmødet i Haag i december 1969 har foreløbig sat sig frugt i Werner- og Davignon-rapporterne, hvis principper man i øvrigt ikke kunne blive særlig forbavset over, når man havde haft mulighed for eller gjort sig den ulejlighed at læse Romtraktaten.

Snakken om, at Sverige såmænd nok kom med alligevel, har måttet forstumme. Dog er der én, der ikke har opdaget det, nemlig